

A KSH jelenti: Gazdaság és társadalom, 2015/11

Tartalom

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok.....	1
Ágazati teljesítmények.....	2
Társadalmi és jövedelmi folyamatok.....	3

Hazai és nemzetközi makrogazdasági és pénzügyi folyamatok

- A Nemzetközi Valutaalap legfrissebb becslése szerint a **globális gazdaság** teljesítménye 2015-ben – a 2014. évi 3,4%-os emelkedést követően – 3,1%-kal bővült, amiben a kőolaj árváltozása mellett a kínai gazdaság növekedési ütemének lassulása is szerepet játszott.
- 2015 I–III. negyedévében a GDP volumene a **világgazdaság legnagyobb szereplői** közül Indiában 7,3, Kínában 7,0, az Egyesült Államokban 2,6, az Európai Unióban 1,8, Japánban 0,4%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest.¹
- A **magyar gazdaság** teljesítménye 2013-ban növekedési pályára állt, a bővülés 2015 első kilenc hónapjában folytatódott. Hazánk bruttó hazai terméke az I–III. negyedévben 2,8%-kal emelkedett az előző év azonos időszakához képest. A III. negyedévben – elsősorban a mezőgazdasági és a beruházási teljesítmény csökkenése miatt – a gazdasági növekedés üteme (2,4%) némileg elmaradt a korábbi negyedévektől.
- 2015 I–III. negyedévében a felhasználási oldalon elsősorban a háztartások bővülő fogyasztása és a szufficites külkereskedelem volt a gazdasági növekedés forrása. A beruházási teljesítmény ugyanakkor – az egy évvel korábbi magas bázishoz képest – 0,3%-kal mérséklődött. A termelési oldalon a bővülés húzóereje a feldolgozóipar (ezen belül a járműgyártás és a hozzá kapcsolódó beszállító ágazatok), valamint a kereskedelem, szálláshely-szolgáltatás és vendéglátás volt.
- A **külkereskedelmi termékgazdaságban 2015. január–novemberben** – az első becslés szerint – a kivitel értéke 83,9 milliárd eurót tett ki, 7,3%-kal nagyobb összeget, mint 2014 azonos időszakában. A behozatal értéke 76,4 milliárd euró volt, 6,0%-kal több az egy évvel korábbinál. Külkereskedelmünk 7,4 milliárd eurós többlettel zárta az első tizenegy hónapot, az egyenleg 1,4 milliárd euróval javult a megelőző év azonos időszakához képest. A 2015. év eddig feldolgozott tizenegy hónapja közül hatban az export nagyobb mértékben bővült, mint az import, két hónapban a növekedési ütemek lényegében megegyeztek, míg három hónapban az import bővülési üteme meghaladta az exportét.
- 2015. novemberben** – szintén az első becslés szerint – az export euróértéke 6,5, az importé 7,7%-kal haladta meg a tizenkét hónappal korábbit. Az egyenleget tekintve novemberben 673 millió eurós többlet keletkezett, 36 millió euróval kevesebb az egy évvel korábbinál.
- A részletesen feldolgozott, **január–októberi** adatok szerint a **külkereskedelmi termékgazdaság volumene** a kivitel esetében 8,1, a behozatalában 7,2%-kal bővült a 2014. első tíz havihoz képest. Az árucsoportok közül a legnagyobb mértékben – a forgalom

mindkét irányában 11%-kal – a gépek és szállítóeszközök külkereskedelme nőtt. A feldolgozott termékek exportja 6,2, importja 7,8%-kal lett magasabb. A vizsgált időszakban a **külkereskedelmi termékgazdaság forintban mért árszínvonala** mérséklődött az egy évvel korábbihoz viszonyítva, a változás mértéke az exportban 0,5, az importban 1,1% volt. A behozatal árszínvonalának a kivitelét meghaladó mértékű csökkenése hatására a **cserearány** kedvezően változott, a javulás 0,6%-os. A **forint** az euróhoz képest némileg (0,2%-kal), a dollárhoz viszonyítva jelentősen (21%-kal) leértékelődött.

- A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint a **folyó fizetési mérleg 2015 I–III. negyedévé**t 4,2 milliárd eurós többlettel zárta, a mérleg 2,2 milliárd euróval javult az egy évvel korábbihoz képest. Az áru- és szolgáltatásforgalom többlete 1,4 milliárd euróval nőtt, 7,5 milliárd eurót tett ki. A részlemrelegben belül a nagyobb mértékű javulás az áruk egyenlegét jellemezte: 3,0 milliárd eurós aktívuma 970 millió euróval több a 2014. I–III. negyedévinél. A jelentősebb, 4,5 milliárd eurós többlet ugyanakkor a szolgáltatások vonatkozásában keletkezett, amelyen belül az utazási szolgáltatások forgalmából 2,4 milliárd, a szállításból 1,2 milliárd eurós aktívum származott. Az elsődleges jövedelmek egyenlege 2015 első kilenc hónapjában 3,0 milliárd eurós forráskiáramlást mutat, az egy évvel korábbinál 549 millió euróval kevesebbet. Az idetartozó tételek közül a munkavállalói jövedelmek egyenlege 1,8 milliárd eurós többlettel, a befektetések jövedelmei 5,6 milliárd eurós hiánnyal zárták 2015 I–III. negyedévé. A harmadik fő részlemreleg, a másodlagos jövedelmek esetében 302 millió eurós nettó forráskiáramlás volt, 167 millió euróval kevesebb a 2014. I–III. negyedévinél.
- A folyó fizetési mérleg és a tökémerleg együttes egyenlegeként kialakuló – úgynevezett felülről számított – **külfölddel szembeni finanszírozási képesség** 7,5 milliárd eurót tett ki **2015 I–III. negyedévében**, 3,5 milliárd euróval többet, mint egy évvel korábban. A folyó fizetési mérlegben, valamint a tökémerlegben elszámolt **EU-transzferek** együttes egyenlege 4,7 milliárd eurós többletet mutatott, 1,6 milliárd euróval meghaladva a 2014. I–III. negyedévé.
- A Magyar Nemzeti Bank adatai szerint **2015. szeptember végén** a nemzetgazdaság bruttó, a közvetlen tőkebefektetéseken belüli adósság nélküli **külföldi adósságállománya** 83,5 milliárd euró, a nettó adósságállomány 29,2 milliárd euró volt. Az egy évvel korábbihoz képest a bruttó külföldi adósságállomány 6,2, a nettó 19%-kal csökkent. 2015. szeptember végén az államháztartás és az MNB együttes nettó külföldi adósságállománya 14,2 milliárd eurót tett ki, 8,0%-kal kevesebbet, mint egy évvel korábban.
- 2015-ben az államháztartás központi alrendszerének** pénzforgalmi szemléletű, konszolidált **hiánya** – a Nemzetgazdasági Minisztérium előzetes adatai alapján – 1219 milliárd forint volt, 416 milliárd forinttal több, mint 2014-ben. Az államháztartás központi alrendszerének bevétele 17,3 billió forintot tett ki, 0,6%-kal kevesebbet, mint 2014-ben; kiadása 18,6 billió forint volt, az egy évvel korábbinál 1,7%-kal több. A központi költségvetés 1196 milliárd forinttal hiánnyal zárta a 2015. évet, egyenlege 379 milliárd forinttal kedvezőtlenebbé vált 2014-hez képest. A központi költségvetéshez

¹ Az adatok szezonálisan kiigazítottak. Forrás: [OECD](#).

hasonlóan a bevételek mérséklődése a társadalombiztosítási alapok esetében is a kiadások növekedésével párhuzamosan ment végbe, amely révén ez utóbbi alrendszer egyenlege 33 milliárd forinttal romlott és 25 milliárd forintot hiányt mutatott. Az elkülönített állami pénzalapok 2 milliárd forintot többlettel zárták a 2015. esztendő, ami 3 milliárd forinttal kevesebb a megelőző évihez viszonyítva.

- **2015 I–III. negyedévében a kormányzati szektor** ESA szerinti **hiánya** 110 milliárd forint volt, a GDP 0,4%-ának felelt meg. 2014 azonos időszakához képest a deficit 548 milliárd forinttal, GDP-arányosan számítva 2,3 százalékponttal csökkent. Egy év alatt a bevételek 7,2, a kiadások 2,1%-kal növekedtek. A **III. negyedévében** a kormányzati szektor többlete a GDP 0,5%-át tette ki, ez a 2014. azonos időszakához viszonyítva 2,3 százalékponttal javult.

Ágazati teljesítmények

- **2015-ben** 4,7%-kal (132 ezer hektárral) kisebb területen 2,6 millió tonnával (15,7%-kal) kevesebb **gabona termelt**, mint az előző évben. A nyár eleji hőséget és a csapadékhiányt a búza kivételével minden szántóföldi növény, de elsősorban a **kukorica** és a **burgonya** sínylette meg, amelyekből egyaránt közel 30%-kal kevesebb termést, kukoricából 6,5 millió, burgonyából 412 ezer tonnát takarítottak be. Egyedül a **búza** termésátlaga (5140 kilogramm/hektár) haladta meg (8,7%-kal) a 2014. évit, termésmennyisége az előző évinél 0,4, a 2010–2014. évek átlagánál 19%-kal magasabb volt. Jelentősen csökkent ugyanakkor a **cukorrépa** (17%) és a **repce** (20%) termésátlaga, és hasonló mértékben a betakarított mennyiségük is. A napraforgó termésátlaga (2510 kilogramm/hektár) 6,7, termésmennyisége (1543 ezer tonna) 3,4%-kal kevesebb lett.
- **2015 novemberében a mezőgazdasági termelők árak** 5,5%-kal emelkedtek az előző év azonos időszakához képest. A növényi termékek ára 14%-kal nőtt, ezen belül minden növényi termékcsoporthoz emelkedett, a legnagyobb mértékben a **gyümölcsök** (26%), a legnagyobb súlyt képviselő **gabonaféléké** pedig 11%-kal. Az **élő állatok és állati termékek** azonban továbbra is csökkent (6,4%-kal), ezen belül az élő állatok termelők ár szintje 2,5, az állati termékeké 14%-kal alacsonyabb lett.
- **2015 január–novemberében** a termelők árak 0,2%-kal mérséklődtek, ezen belül a növényi termékek árai 5,5%-kal emelkedtek, az élő állatok és állati termékeké azonban 8,6%-kal csökkentek. A vágósertés ára 11, a tej termelők ára 21%-kal visszaesett.
- **2015 novemberében az ipari termelés** volumene 9,5%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. Ezzel már több mint két éve folyamatosan növekszik az ipari kibocsátás. Az exportértékesítés volumene 10, a belföldi értékesítésé 3,6%-kal nőtt. Az ipar nemzetgazdasági ágai közül a feldolgozóipari termelés volumene 10, az energiaiparé 7,2%-kal bővült, a csekély súlyú bányászaté 30%-kal visszaesett 2014 novemberéhez képest.
- A novemberi ipari kibocsátás az **előző hónaphoz mérten** – szezonálisan és munkanaphatással kiigazítva – 1,4%-kal csökkent. A mérséklődés kéthavi bővülést követően következett be: a termelés 2015 szeptemberében 3,0, októberében 1,7%-kal emelkedett.
- **2015 január–novemberében** az ipari termelés volumene 7,3%-kal magasabb volt a 2014. azonos időszakánál. Az ipari ágak közül a **feldolgozóipar** kibocsátása 7,9, az **energiaiparé** 6,1%-kal bővült, a kis súlyú **bányászaté** 15%-kal csökkent. Mindkét értékesítési irányban emelkedtek az eladások: az összes értékesítés közel kétharmadát adó exporteladások 9,6, a több mint egyharmadát adó belföldi eladások 3,0%-kal növekedtek.
- 2015 első tizenegy hónapjában a **feldolgozóipari alágak** döntő többségében nőtt a kibocsátás, a legnagyobb mértékben (17%) a feldolgozóipari termelés háromtizedét adó **járműgyártásban**. Szintén kiemelkedő mértékben emelkedett – az egyaránt bővülő hazai és külföldi eladásokkal összefüggésben – a **gumi-, műanyag- és építőanyagipar**

termelése (15%). A termelés 11%-át jelentő, szinte teljes egészében külföldre értékesítő **elektronikai ipar** 5,7%-kal nőtt, ezen belül – a két legnagyobb részesedésű alágazat közül – az elektronikus fogyasztási cikkek gyártása 21%-kal nagyobb lett, a híradás-technikai berendezések gyártása ugyanakkor 8,2%-kal csökkent. A termelés több mint tizedét adó **élelmiszeripar** (élelmiszer, ital, dohánytermék) kibocsátása 4,1, ezen belül a legnagyobb alágazatának számító húsipar 5,9%-kal bővült. Az élelmiszeripar belföldi értékesítése 1,0, exportértékesítése 11%-kal emelkedett.

- 2015 január–novemberében – elsősorban a külföldi kereslet visszaesése miatt – a termelés a **kokszgyártás, kőolaj-feldolgozás** területén 3,8, a **gép, gépi berendezés gyártásában** 2,5%-kal csökkent.
- Az év első tizenegy hónapjában az ipari termelés bővülése az ipari alkalmazotti létszám² 2,9%-os növekedése mellett következett be, így az **egy alkalmazásban állóra jutó termelés volumene** 4,7%-kal meghaladta az egy évvel korábbit. A feldolgozóipari alágak döntő többségében nőtt a termelékenység, a legjelentősebb súlyt képviselő járműgyártásban 9,1%-kal.
- 2015 január–novemberében az ipari termelés mindegyik **régióban** emelkedett, a legnagyobb mértékben Dél-Alföldön (10%), a többi régióban 4,2 és 9,6% közötti mértékben.
- A megfigyelt feldolgozóipari ágazatok körében az **új rendelések volumene** novemberben 13%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest, ezen belül az új belföldi rendeléseké 25, az új exportrendeléseké pedig 11%-kal. (A járműgyártás új exportrendelése 15%-kal bővültek.) November végén az összes **rendelésállomány** 13%-kal meghaladta az előző év novemberit. Az export rendelésállománya 14%-kal magasabb volt az egy évvel korábbinál, ezen belül a járműgyártásé 28%-kal nagyobb, a gyógyszergyártásé viszont 66%-kal alacsonyabb lett.
- Az **építőipari termelés** volumene novemberben 0,2%-kal mérséklődött 2014 azonos időszakához viszonyítva. A két építmenyífcsoport termelési volumene ellentétesen alakult: az épületeké 10%-kal nőtt, az egyéb építményeké 8,0%-kal visszaesett. Az épületek építésének növekedése elsősorban ipari épületek építésével függött össze.
- Az **előző hónaphoz képest** – a szezonálisan és munkanappal kiigazított index alapján – az építőipar termelése az októberi 7,6%-os csökkenés után novemberben 3,6%-kal nőtt.
- **Január–novemberben** az építőipari termelés volumene 2,8%-kal bővült az egy évvel korábbihoz viszonyítva. Az épületek építése 5,0, az egyéb építményeké 1,0%-kal emelkedett.
- A **novemberben megkötött új szerződések** volumene 15%-kal nőtt az egy évvel korábbihoz képest. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 50%-kal bővült, az egyéb építményeké 12%-kal csökkent. Az épületekre kötött új szerződések volumennövekedése sportlétesítményekre, oktatási, illetve ipari épületekre kötött nagy értékű szerződésekkel adódott. Az **első tizenegy hónapban** 9,4%-kal kisebb volumenű új szerződést kötöttek, mint 2014 azonos időszakában. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 3,8%-kal emelkedett, az egyéb építmények építésére vonatkozó új szerződéseké 18%-kal csökkent.
- Az új szerződések esetében a több mint egy évig tartó csökkenést az utóbbi három hónapban bekövetkezett növekedés nem tudta ellensúlyozni, így az építőipari vállalkozások **november végi szerződésállományának** volumene 46%-kal alacsonyabb volt az egy évvel korábbinál. Az épületek építésére kötött szerződések volumene 41%-kal nőtt, ugyanakkor az egyéb építményeké 67%-kal visszaesett az egy évvel korábbihoz viszonyítva.
- A szolgáltató ágazatok közül a **kiskereskedelmi forgalom** volumenének alakulását 2013 óta növekvő tendencia jellemzi. 2015. **novemberben** a forgalom volumene 4,8, **január–novemberben** összességében 5,6%-kal nőtt. A naptárhatástól megtisztított adatok szerint novemberben 4,3, január–novemberben 5,7%-os volt az emelkedés. Októberhez képest egy hónap alatt – a szezonálisan és naptárhatástól megtisztított index szerint – az eladások 0,4%-kal bővültek.

² A legalább 5 főt foglalkoztató ipari vállalkozásoknál.

- Január–novemberben az összforgalom csaknem felét lebonyolító **élelmiszer- és élelmiszer jellegű vegyes üzletek** eladásai 3,4%-kal meghaladták az előző év azonos időszakait. Ezen belül a forgalom több mint háromnegyedét realizáló vegyes termékkörű üzleteké (hiper- és szupermarketeké, vegyesboltoké) 3,2, az élelmiszer-, ital-, dohányáru-szaküzleteké 4,1%-kal emelkedett. A **nem élelmiszertermékeket** forgalmazó kiskereskedelmi egységek forgalma 2015 első tizenegy hónapjában 7,6%-kal nőtt 2014 azonos időszakához képest. Ezen belül az összes tevékenységcsoportban többet adtak el: a textil-, ruházati és lábbeliüzletekben 13, az iparcikk jellegű vegyes kiskereskedelemben 12, a könyv-, számítástechnika- és egyébiparcikk-üzletekben 7,9, a gyógyszer-, gyógyászatitermék-, illatszer-kiskereskedelemben 5,1, valamint a forgalom háromtizedét adó bútort-, műszacikk-üzletekben 1,3%-kal. A termékek széles körére kiterjedő csomagküldő és internetes kiskereskedelemben 27%-kal nőtt az értékesítés volumene. Az **üzemanyag-kiskereskedelem** forgalma az év első tizenegy hónapjában 7,4%-kal bővült, miközben a járműüzemanyag fogyasztói ára átlagosan 12,5%-kal csökkent.
- Január–novemberben a kiskereskedelmen kívül számba vett **gépjármű- és járműalkatrész-kiskereskedelem** forgalma 3,8%-kal csökkent az egy évvel korábbihoz képest.
- A hazai **kereskedelmi szálláshelyek** vendégeinek száma 7,6, az általuk eltöltött vendégéjszakáké 5,7%-kal emelkedett **2015 január–novemberében**. A **külföldi- és belföldivendég-forgalom** egyaránt élénkült: a vendégszám sorrendben 6,6 és 8,6%-os növekedése a vendégéjszakák számának 5,1, illetve 6,3%-os bővülésével párosult. A jelentősebb küldő országok közül az Egyesült Királyság vendégéjszakákban kifejezett vendégforgalma jelentős mértékben, 19%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest. Ausztria, Csehország, Olaszország és Románia esetében egyszámjegyű bővülést, Németország esetében kismértékű csökkenést mértünk (1,4%). Részből a vendégforgalom növekedésével összefüggésben a hazai kereskedelmi szálláshelyek 2015 első tizenegy hónapjában 11%-kal több **bruttó árbevételt** realizáltak, mint egy évvel korábban. A szobák kapacitáskihasználtsága 1,7 százalékponttal, az egy kiadható szobára jutó bruttó szállásdíjbevétele 12%-kal nőtt. A Széchenyi Pihenőkártyával történő fizetésekből a hazai szálláshelyeknek 16 milliárd forint bevétele származott, 5,4%-kal több, mint egy évvel korábban.
- A **vendéglátóhelyek eladási forgalmának** volumene 11%-kal nőtt az előző év azonos időszakához képest, értéke 2015. január–novemberben összesen 838 milliárd forintot tett ki.

Társadalmi és jövedelmi folyamatok

- A **népmozgalmi mutatók** szerint **2015 első tizenegy hónapjában** többen haltak meg, a születések száma pedig gyakorlatilag nem változott, ennek eredményeképp gyorsult a természetes fogyás üteme. Az előzetes adatok szerint 2015. január–novemberben 83 763 **csecsemő** született, 0,1%-kal több, mint egy évvel korábban, a születési arányszám nem változott (9,3 ezrelék). Az **elhunytak** száma (120 063 fő) 4,8%-kal (5468 fővel) meghaladta az előző év azonos időszakait, a halálozási arányszám 12,7 ezrelékről 13,3 ezrelékre növekedett. A halálozások száma öt hónapban mérséklődött, hat hónapban viszont nőtt az egy évvel korábbihoz képest. A halálozási többlet január–februárban volt kiemelkedő mértékű (átlagosan 22%), ebben a tetőző influenzajárvány és az előző év alacsony bázisértéke is szerepet játszhatott, a július–augusztusi átlagos 6,9%-os emelkedés hátterében pedig a tartós nyári kánikula állhat. Ezer élveszületésre 4,2 **csecsemőhalálozás** jutott, 0,4 ezrelékponttal elmaradt az egy évvel korábbtól.
- 2015 január–novemberében a **természetes fogyásból** adódóan az ország népessége 36 300 fővel csökkent, ez 5373 fővel meghaladta a 2014. azonos időszakait.
- Folytatódott a **házasságkötések** számának emelkedése: 2015 első tizenegy hónapjában 43 190 házasságot anyakönyveztek, 17%-kal (6241-el) többet, mint egy évvel azelőtt.
- **2015. szeptember–novemberben** tovább folytatódott a foglalkoztatás növekedése, ezzel párhuzamosan a munkanélküliség mérséklődött az egy évvel korábbihoz képest. A **foglalkoztatottak száma** – a 15–74 éves népességben belül – 4 millió 273 ezer fő volt, 118 ezerrel meghaladta a 2014. szeptember–novemberit. A növekedéshez a hazai elsődleges munkaerőpiac 51 ezer fővel járult hozzá, míg a közfoglalkoztatottak létszáma 61, a külföldi telephelyen dolgozóké 6 ezer fővel bővült. A foglalkoztatottak közül 4 millió 235 ezer fő tartozott a 15–64 évesek korcsoportjába, 112 ezer fővel (2,7%-kal) több az egy évvel korábbinál. A **foglalkoztatási arány** – ugyanezen időszak alatt, a 15–64 évesek körében – 2,2 százalékponttal, 65,0%-ra emelkedett. A férfiak foglalkoztatási mutatói nagyobb mértékben javultak, esetükben a foglalkoztatási arány az előző év azonos időszakához képest 2,5 százalékponttal, 71,4%-ra, a nőké 2,0 százalékponttal, 58,7%-ra nőtt. Mindhárom fő korcsoportban bővültek a foglalkoztatási mutatók. A munkaerőpiacon kis számban jelen lévő 15–24 éves fiatalok foglalkoztatási aránya 27,2 a legjobb munkavállalási korú, 25–54 éveseké 81,3, az idősebb, 55–64 éveseké pedig 46,8%-ra növekedett.
- 2015. szeptember–novemberben a 15–64 éves **munkanélküliek száma** 283 ezer fő volt, 37 ezerrel (12%-kal) kevesebb az egy évvel korábbinál, míg a **munkanélküliségi ráta** 0,9 százalékponttal, 6,3%-ra csökkent. A férfiakat alacsonyabb szintű munkanélküliség (6,2%) jellemezte, mint a nőket (6,4%), ugyanakkor a nők munkanélküliségi mutatói nagyobb mértékben javultak. Mindhárom fő korcsoportban mérséklődött a munkanélküliség. A 15–24 éves fiatalok munkanélküliségi rátája 15,1, a 25–54 éveseké 5,6, az 55–64 éveseké 5,3%-ra csökkent. A munkanélküliek fele, 49,7%-a **tartósan**, azaz legalább egy éve **munkanélküli**, a **munkakeresés átlagos időtartama** 18,2-ről 18,8 hónapra nőtt.³
- **2015. január–novemberben** a teljes munkaidőben alkalmazásban állók nemzetgazdasági szinten⁴ átlagosan havi **bruttó** 245 500 forintot kerestek, ennek – családi kedvezmény nélkül számított – **nettó** összege 160 800 forint volt. (A családi kedvezményt is figyelembe véve a nettó bér 167 600 forintra becsülhető.) A bruttó és a nettó átlagkeresetek – a kereseteket terhelő járulékok és a személyijövedelemadó-szabályok változatlansága következtében – egyaránt 4,1%-kal nőttek az egy évvel korábbihoz viszonyítva. A közfoglalkoztatottak átlagkereseti adatait figyelmen kívül hagyva az emelkedés szintén azonos mértékű volt (4,3%). A novemberi keresetnövekedésre a fegyveres testületek⁵ illetményemelése és a szociális területen dolgozók részére kifizetett kiegészítő pótlék volt hatással.
- A vállalkozásoknál alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete 170 400 forint volt, 3,9%-kal magasabb a 2014. január–novemberinél. A közfoglalkoztatás hatását kiszűrve a közszférában dolgozók nettó 166 000 forintot kerestek, 5,6%-kal többet az egy évvel korábbinál. A nonprofit szervezeteknél alkalmazottak nettó bére egy év alatt 2,8%-kal, 154 600 forintra nőtt. (A költségvetési intézmények és a nonprofit szervezetek kiemelését a közfoglalkoztatottak jelentős száma indokolja, ugyanis ebben a két gazdálkodási formában alkalmazták 94%-ukat.)
- A költségvetési és a nonprofit szférában dolgozók egy része, mintegy 184 ezer fő – az adó- és járulékváltozások ellentételezését szolgáló – a keresetbe nem tartozó **kompenzációban részesült**, a juttatás havi összege átlagosan bruttó 9600, illetve 9200 forint volt.
- A fogyasztói árak 0,1%-os csökkenése mellett a **reálkereset** 4,2%-kal emelkedett a 2014. január–novemberihez képest.
- A **fogyasztói árak** – az átmeneti, szeptemberi mérséklődést követően – októbertől újra emelkedésnek indultak, **decemberben** az infláció 0,9% volt. A gyorsuló áremelkedés elsősorban a szeszes italok, dohányárak drágulásával hozható összefüggésbe, de az év folyamán az élelmiszerek és a tartós fogyasztási cikkek ára is egyre gyorsabb ütemben nőtt. Ugyanakkor az egyéb cikkek (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) fogyasztói ára rendre elmaradt az egy évvel korábbi-

³ A 15–74 éves népességben belül.

⁴ A legalább öt főt foglalkoztató vállalkozásoknál, a költségvetési intézményeknél és a megfigyelt nonprofit szervezeteknél.

⁵ Ezen belül a honvédelemben 41, a közbiztonság, közrend területén 31, a tűzvédelemben 27%-kal nőttek a keresetek az előző év novemberéhez képest.

tól, elsősorban az üzemanyagárak csökkenése miatt. Az év utolsó hónapjában a legnagyobb drágulás a szeszes italokat és dohányárakat érintette (3,8%), miközben az egyéb cikkek 2,8%-kal kevesebbe kerültek, mint egy évvel korábban. Az élelmiszerárak átlagon felül, 2,2%-kal nőttek, amit elsősorban az idényáras élelmiszerek (burgonya, friss zöldség, gyümölcs) gyorsuló áremelkedése okozott.

- Összességében **2015-ben** a fogyasztói árak átlagosan 0,1%-kal mérséklődtek az előző évhez viszonyítva. A **javak főbb csoportjai** közül a legnagyobb mértékben az egyéb cikkek ára esett vissza (4,6%), ezen belül a járműüzemanyagoké 12%-kal. A háztartási energia fogyasztói ára 2,9%-kal csökkent, ezen belül az elektromos energia 4,3, a távfűtés 2,7, a vezeték nélküli gáz 2,1, a palackos gáz tizedével került kevesebbe, mint az előző évben. A ruházati cikkek ára nem változott. A legnagyobb mértékben a szeszes italok, dohányárak drágultak: egy év alatt 3,1%-kal.

Az előző évben tapasztalt mérséklődést követően 2015-ben az élelmiszerárak 0,9%-kal emelkedtek. Ezen belül a hús, hal és készítmények 1,2, a tejtermékek 2,8, a liszt 3,4, a cukor 9,8%-kal olcsóbb lett, miközben a tojás 5,0, az idényáras élelmiszerek 12%-kal drágultak. A szolgáltatások árszínvonala 1,9%-kal emelkedett. A tartós fogyasztási cikkek árának évek óta tartó mérséklődését 2015-ben 0,8%-os áremelkedés váltotta fel, elsősorban a járművek drágulása miatt.

- A **nyugdíjasok** esetében a fogyasztói árak 2015 decemberében 1,2, 2015 egészében 0,4%-kal nőttek az előző év azonos időszakához képest. Éves szinten az átlagnál nagyobb mértékű áremelkedést részben az okozza, hogy fogyasztási szerkezetükben kisebb arányt képviselnek a közlekedéssel, azon belül is az üzemanyagokkal kapcsolatos költségek, így az idősebb korosztályt nem érintette olyan mértékben az üzemanyagárak csökkenése, mint a többi háztartást.

1. tábla

Összefoglaló adatok

(indexek az előző év azonos időszakának százalékában)

1.) 2015. január–november

Megnevezés	2014	2015		
		január–október	november	január–november
Ipari indexek				
termelés	107,7	107,1	109,5	107,3
értékesítés belföldre	100,8	102,9	103,6	103,0
értékesítés exportra	110,5	109,5	110,4	109,6
létszám	102,5	102,9	103,3	102,9
termelékenység	105,3	104,5	106,5	104,7
Építőipari termelés indexe	113,5	103,1	99,8	102,8
Mezőgazdasági értékesítés indexe	114,2	111,2	87,2	107,8
Kiskereskedelmi forgalom indexe	105,2	105,7	104,8	105,6
Behozatali érték, millió euró	78 232	69 040 ^R	7 406	76 446
értékindexe	104,7	105,8	107,7	106,0
Kivitel érték, millió euró	84 506	75 807 ^R	8 079	83 886
értékindexe	104,0	107,4	106,5	107,3
Árindexek				
ipari termelői árak	99,6	99,1	99,2	99,1
ipari belföldi értékesítési árak	97,9	96,9	96,9	96,9
mezőgazdasági termelői árak	93,9	97,7	105,5	99,8
behozatali forintárak	100,1	98,9
kiviteli forintárak	101,1	99,5
Alkalmazásban állók létszáma, ezer fő	2 823	2 891	2 912	2 893
index	104,5	102,5	102,9	102,5
Munkanélküliségi ráta ^{a)} , %	7,8	6,3 ^{b)}
Bruttó átlagkereset, ezer forint	237,7	243,6	264,5	245,5
nominális index	103,0	104,0	105,3	104,1
Nettó átlagkereset, ezer forint	155,7	159,5	173,2	160,8
nominális index	103,0	104,0	105,3	104,1

a) A 15–64 éves népességben belül.

b) 2015. szeptember–november.

^R Revidált adat.

2.) 2015. január–december

Megnevezés	2014	2015.		
		január–november	december	január–december
Fogyasztóiár-index	99,8	99,9	100,9	99,9
Az államháztartás központi alrendszerének egyenlege, milliárd forint	-803	-971	-248	-1 219
Ebből:				
központi költségvetés	-817	-1 039	-157	-1 196
társadalombiztosítási alapok	8	46	-71	-25

További információk, adatok

(linkek):

[Táblák](#)

www.ksh.hu

Elérhetőségek:

kommunikacio@ksh.hu

[Információs szolgálat](#)

Telefon: (+36-1) 345-6789